

Direktiva (EU) 2024/1799 o skupnih pravilih za spodbujanje popravila blaga

Direktiva (EU) 2024/1799 o skupnih pravilih za spodbujanje popravila blaga je eden od ključnih ukrepov Evropske unije za prehod v krožno gospodarstvo. Njen cilj je podaljšati življenjsko dobo izdelkov, zmanjšati količino odpadkov ter okrepiti trg popravil v EU. Direktiva uvaja nove obveznosti proizvajalcev ter dodatne pravice potrošnikov v zvezi s popravilom izdelkov.

Ključne obveznosti proizvajalcev

1. **Obveznost popravila:** Proizvajalci bodo morali za izdelke iz Priloge II zagotoviti popravilo tudi po izteku zakonskega jamstva za skladnost, kadar je izdelek tehnično popravljiv. Popravilo mora biti izvedeno v razumnem roku in po razumni ceni.
2. **Zagotavljanje rezervnih delov:** Rezervni deli in potrebna orodja za popravilo morajo biti na voljo pod razumnimi pogoji in po razumnih cenah. Cilj je preprečiti situacije, ko je popravilo ekonomsko neupravičeno zaradi previsokih cen delov ali njihove nedostopnosti.
3. **Prepoved oviranja popravil:** Proizvajalci ne bodo smeli uporabljati pogodbenih določil, strojne opreme ali programske opreme, ki bi neupravičeno omejevala ali onemogočala popravilo. Prav tako ne bodo smeli preprečevati uporabe združljivih, obnovljenih ali rabljenih rezervnih delov, če ti izpolnjujejo veljavne zahteve.

Direktiva spodbuja izbiro popravila namesto zamenjave izdelka. Če se potrošnik v okviru zakonskega jamstva odloči za popravilo, se obdobje zakonskega varstva podaljša za dodatno leto.

Vzpostavljena bo **evropska spletna platforma**, preko katere bodo potrošniki lažje našli serviserje, ponudnike obnovljenih izdelkov in druge ponudnike storitev popravil.

Za številna podjetja bo direktiva pomenila prehod od tradicionalnega modela prodaje izdelkov k modelu upravljanja življenjskega cikla izdelkov, pri katerem bodo popravila, nadomestni deli in servisne storitve postali pomembnejši del poslovanja.

V Prilogi I je predpisan **evropski obrazec z informacijami o popravilu**.

V Prilogi II pa najdete **seznam pravnih aktov unije / izdelkov**, ki določajo zahteve glede popravljivosti:

1. Za gospodinjske pralne in pralno-sušilne stroje: Uredba Komisije (EU) 2019/2023
2. Za gospodinjske pomivalne stroje: Uredba Komisije (EU) 2019/2022
3. Za hladilne aparate: Uredba Komisije (EU) 2019/2019
4. Za elektronske prikazovalnike: Uredba Komisije (EU) 2019/2021
5. Za varilno opremo: Uredba Komisije (EU) 2019/1784
6. Za sesalnike: Uredba Komisije (EU) št. 666/2013
7. Za strežnike in izdelke za shranjevanje podatkov: Uredba Komisije (EU) 2019/424
8. Za mobilne telefone, brezžične telefone in preklopne tablične računalnike: Uredba Komisije (EU) 2023/1670
9. Za gospodinjske sušilne stroje: Uredba Komisije (EU) 2023/2533
10. Za blago, ki vsebuje baterije za lahka vozila: Uredba (EU) 2023/1542

Po informacijah ministrstva bo Direktiva (EU) 2024/1799 v Sloveniji prenesena v Zakon o varstvu potrošnikov (ZVPot-1) z **novelo ZVPot-1A, pri čemer je sprejem novele predviden še v letu 2026**, vendar predvidoma po datumu začetka uporabe direktive na ravni EU.